

בחינת מודעות ושיתוף מטופלים בצמצום שחיקת רופאים- מחקר חלוץ בקרב מטופלות בגניקולוגיה*

פרופ' ארנה טל^{1,2,3,4}, ד"ר ירון קונליי², ד"ר שירה רמות², ד"ר עומר לוי¹, ד"ר היא-לי צור נאמן¹

1. המרכז הרפואי שמיר, ICET.2- המרכז הישראלי לטכנולוגיות פורצות-דרך בבתי חולים,
3. אוניברסיטת בר אילן, 4. מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות

מטרה: לאמוד באמצעות ראיון אישי מובנה האם נשים בהריון מזהות שחיקה בקרב רופאיהן במרפאה גינקולוגית בבית חולים ציבורי גדול, ולבחון את תפיסתן לגבי התועלת במעורבותן מול הרופא השחוק.

רקע: עומס עבודה בסביבה עתירת סיכון ואי-וודאות מהווה זרז לשחיקת מטפלים, המוביל לירידה בשביעות-רצון המטופל ולתוצאי בריאות פחותים. בגניקולוגיה, הקשר בין מטופלות למטפליהן חשוף במיוחד למצבי פגיעות, ומחייב רגישות בעת הבדיקה והטיפול.

תוצאות: נותחו 20 הראיונות הראשונים בנשים הרות

תסמיני שחיקה

60% עייפות פיזית או נפשית
5% חוסר נסיון או העדר מקצועיות

זיהוי ומודעות לשחיקת רופא

70% נחשפו לשחיקת מטפל בעבר
55% יוכלו לזהות שחיקה בעתיד
45% ידעו לזהות שחיקה בסיטואציה שלא קשורה אליהן

השפעת שחיקה

85% מאמינות שמטפל שחוק ישפיע על הטיפול
75% ירידה בחמלה ושירות
60% פגיעה באיכות טיפול
55% פגיעה בבטיחות

אחריות המטופל

15% סבורות שלמטופלים יש אחריות בינונית-רבה לטפל בשחיקת רופאיהן.
35% נוקטות פעולה לשיפור רווחת הרופא המטפל

השלכות איומים ומצבי חירום

70% סבורות שמגפת הקורונה ומלחמת "חרבות ברזל" הגבירו שחיקת רופאים במידה רבה

מסקנות והמלצות:

מטופלות מתעצמות כשחקן משמעותי בזירת הבריאות ובמיוחד באילוצי התקופה האחרונה. נראה כי מטופלות מסוגלות לזהות שחיקה אצל רופא מטפל, ומבינות שהשחיקה עלולה להשפיע על איכות הטיפול והשירות שהן מקבלות, וגם מזהות בשחיקה גורם סיכון לבטיחות. לדעתן, האחריות העיקרית לזיהוי וטיפול היא על בית החולים ובמידה פחותה אך משמעותית על משרד הבריאות. הופתענו שחלק מהמטופלות מוכנות לקחת על עצמן אחריות במעורבות בטיפול במטפל השחוק. מעורבותן יכולה להוסיף ערך לרווחתן בעת הטיפול, לשפר את הקשר עם הרופא ואיכות חייו, ולהעצים את "חוויית האדם" במימשק הטיפולי לאורך זמן, להגדלת תועלת למערכת הבריאות כולה.

*המחקר מבוצע במימון מענק מחקר של המכון הלאומי לחקר שירותי בריאות.

Contact: ornatal10@gmail.com

